

[Studijní zájezd SKIP do belgických a německých knihoven \[1\]](#)

Autor:

- [JANSOVÁ, Linda](#) [2]

Číslo:

- [2018, ročník 27, číslo 4](#) [3]

Rubrika:

- [Atlas knihoven](#) [4]

Klíčová slova:

- [Belgie](#) [5], [budovy knihoven](#) [6], [knihovnictví v zahraničí](#) [7], [Německo](#) [8], [zájezdy](#) [9]

Odborná sekce:

- [Komise pro zahraniční styky](#) [10]

Ve dnech 28. května až 2. června 2018 SKIP uspořádal studijní zájezd do belgických a německých knihoven. Předmětem zájmu byly veřejné knihovny – v Německu to byly městské knihovny ve Frankfurtu nad Mohanem a v Kolíně nad Rýnem, v Belgii městské knihovny v Antverpách, Gentu a Bruggách, ale také v menších sídlech (v Roeselare a Zoerselu). Níže jsou shrnuty nejzajímavější poznatky z jednotlivých knihoven.

Městská knihovna Frankfurt nad Mohanem

Hlavní budova [Městské knihovny Frankfurt nad Mohanem](#) [11] (Stadtbücherei Frankfurt am Main) byla postavena v roce 1995 jako banka a teprve v roce 2016 upravena, aby mohla být nadále využívána pro knihovní účely. Hlavními barvami použitými v interiéru knihovny jsou šedá, černá a bílá. Barevné schéma je založeno na myšlence, že barvy knihovně dodají lidé a dokumenty. Knihovna má od pondělí do pátku otevřeno od deseti hodin dopoledne do sedmi hodin večer, v sobotu pak od jedenácti hodin dopoledne do páté hodiny odpoledne. Samozřejmostí je samoobslužné půjčování a vracení knih a dalších dokumentů a také využití třídičky usnadňující zpětné zařazování knihovních jednotek do regálů. Byť knihovna nabízí koutek s vybavením pro nevidomé, není zatím příliš využíván.

Součástí Městské knihovny ve Frankfurtu je hudební knihovna, která byla založena už v roce 1904 a je nejstarší veřejnou hudební knihovnou v Německu. V knihovně nechybí ani piano – hodinu před zavřením knihovny v sobotu odpoledne na něj (nahlas) hrají dobrovolníci. Ti také tvoří významnou součást práce knihovny – frankfurtská knihovna spolupracuje s celkem pěti sty dobrovolníky, z nichž stovka je spjata se školními knihovnami. Ty jsou součástí sítě Městské knihovny ve Frankfurtu a kromě zmíněných dobrovolníků v nich pracuje ještě třináct knihovníků. Knihovna má celkem osmnáct poboček a disponuje i mobilní knihovnou.

Je důležitým partnerem města v oblasti vzdělávání. Velký důraz je kladen například na podporu výuky jazyků – ve Frankfurtu žijí lidé, kteří hovoří více než stovkou různých jazyků. Knihovna pořádá

také exkurze ve zjednodušeném jazyce a zaměřuje se interkulturní činnosti. V budově kupodivu není dětské oddělení. Je tomu tak jednak z prostorových důvodů, jednak kvůli tomu, že ústřední dětská knihovna již přibližně třicet let funguje v jiné budově, která se nachází v oblasti, kde žije výrazně více rodin s dětmi než v okolí hlavní budovy knihovny. Ústřední dětská knihovna nabízí řadu programů i pro nejmenší děti, v pobočkách je pak nabízena mj. služba pomoci s domácími úkoly. Pro starší děti školního věku pořádá knihovna vzdělávací programy zaměřené na seznamování se s online databázemi.

Frankfurt je pochopitelně znám také jako místo konání největšího knižního veletrhu na světě. Městská knihovna je jedním z jeho četných partnerů. Nabízí například prostor pro doprovodné akce, především místo pro veřejné čtení pro čestného hosta veletrhu, ale také kupříkladu pro workshopy pro děti (zaměřené na ilustrování knih). Knihovna pořádá i soutěžní akce (hádanky, kvízy), přičemž ten, kdo odevzdá správné odpovědi, může získat lístek na knižní veletrh.

Ve frankfurtské knihovně (stejně jako v knihovnách po celém Německu) klesá počet výpůjček tištěných knih, naopak vzrůstá obliba knih elektronických. Knihovna proto přistupuje ke snižování objemu fondů – objevují se úvahy o tom, že z nich vyřadí jednotky, které si čtyři nebo více let nikdo nepůjčil. Získaný prostor plánuje knihovna využít pro skupinové studovny. Celkově je knihovna koncipována jako tzv. třetí místo (vedle domova a práce či školy), kam se lidé chodí setkávat.

Z hlediska organizační struktury je pro frankfurtskou knihovnu typická plochá struktura, snaží se využívat agilní metodiky vedení a tzv. prototypování, které umožňuje nové služby začít testovat už v okamžiku, kdy jsou už dostatečně propracované, ale ještě nejsou zcela dokonalé.

[12]

Hlavní budova Městské knihovny Frankfurt nad Mohanem

[13]

Pohled do barevně střídavého interiéru

Městská knihovna Zoersel

První belgickou knihovnou, kterou jsme navštívili, byla [Městská knihovna Zoersel](#) [14] (Bibliotheek Zoersel). Má celkem tři pobočky, z nichž jsme navštívili tu, která byla pro veřejnost otevřena teprve na začátku roku 2015. Původní budova, která na jejím místě stála, byla v roce 2012 zbourána.

Knihovna má celkem šest tisíc uživatelů (ve městě žije cca 21 tisíc obyvatel), její knihovní fond obsahuje na 45 tisíc jednotek, resp. 65 tisíc jednotek, pokud se započítají všechny tři pobočky. Knihovna má otevřeno šest dní v týdnu (zavřeno je pouze v neděli). Od ledna 2018 veřejnosti nabízí tzv. samoobslužné hodiny, při kterých je v knihovně přítomno pouze málo knihovníků (má tedy otevřeno déle, ale s minimálními personálními náklady). Knihovna také každé dva týdny realizuje akce pro školy. Uživatelům nabízí mj. možnost číst vlámské noviny na tabletu. Dříve nabízeli možnost půjčit si batohy plné knih, od poskytování této služby nicméně již upustili. Zoerselská knihovna spolupracuje se šesti dalšími knihovnami z okolí, přičemž všechny tyto knihovny nabízejí registraci zdarma, uživatelé tedy nemusejí platit žádné poplatky.

Zajímavostí je, že knihovna spolupracuje na projektu v Africe. V době naší návštěvy byl zoerselský knihovník na stáži v 200tisícovém městě v Mali. Přivítal nás však předseda místní knihovní rady, tedy orgánu, který městské radě poskytuje konzultace v knihovních záležitostech.

[15]

Městská knihovna Zoersel

[16]

Pohled z patra do přízemí

Městská knihovna Antverpy

Ze Zoerselu jsme pokračovali do Antverp, kde nás přivítali ve zdejší veřejné knihovně známé pod názvem [Knihovna Permeke](#) [17] (Bibliotheek Permeke). Budova, v níž je nyní knihovna umístěna, sloužila dříve jako autodílna (její vlastník se jmenoval právě Permeke). Knihovna se nachází v horší části města, i díky knihovně však dochází k postupnému zlepšování zdejšího okolí. V Antverpách žije přibližně půl milionu obyvatel, přičemž polovina z nich je odjinud. Populace je proto velmi různorodá, což musí reflektovat i nabízené knihovní služby (plyne z toho např. zaměření na oblast výuky jazyků).

Knihovna Permeke funguje od roku 2005 – v té době se stala jednou z nejprogresivnějších belgických knihoven, pokud jde o využívání technologií (např. samoobslužného půjčování nebo dopravníku pro přesun vrácených dokumentů).

Antverpská veřejná knihovna je vlastně síť sedmnácti poboček, z nichž jednou je právě knihovna Permeke. Z hlediska počtu transakcí je Knihovna Permeke ze všech poboček největší – realizuje se v ní celá jedna třetina všech transakcí. Navštíví ji až dva tisíce lidí denně, pouze polovina z nich ji však využívá jako tradiční knihovnu. Počet uživatelů (knihovna jich má kolem šedesáti až sedmdesáti tisíc) i transakcí nicméně v poslední době klesá. Roční členský poplatek je 9,5 eur, sociálně slabí však platí pouze dvě eura a děti a mládež do sedmácti let mohou knihovnu využívat zdarma.

První patro knihovny je koncipováno jako tiché – relativně novým trendem je, že hodně lidí do knihovny chodí studovat.

Zajímavostí je, že v Knihovně Permeke pracuje relativně vysoký počet mužů, což je do určité míry dáno umístěním knihovny v části města, která není pokládána za nejbezpečnější. S knihovnou také spolupracuje přes sto dobrovolníků.

Pro řazení knih na regálech knihovna nepoužívá třídění s číselnou notací, které je pro uživatele hůře srozumitelné. Systém řazení vytvořili na zelené louce. Platí, že prioritu má věcné řazení – pokud se dokumenty týkají např. dějin, jsou umístěny na stejné místo, ať už se jedná o knihy, DVD, CD nebo například časopisy.

[18]

Permeke (v popředí kavárna, v pozadí knihovna)

[19]

Graficky výrazné tematické členění knihovního fondu

Městská knihovna Gent

[Městská knihovna Gent](#) [20] sídlí v budově, jejíž plánování bylo zahájeno v roce 2009 a vlastní výstavba pak o pět let později, tedy v roce 2014. Náklady na stavbu dosáhly přibližně 85 milionů eur. Jedná se o několikapatrovou budovu, jejíž návrh zpracovali katalánští architekti. Knihovna je známa pod názvem De Krook, což je výraz pro záhyb řeky Šeldy, která teče přímo u knihovny (jeden můstek spojující knihovnu s městem byl vybudován právě kvůli knihovně, můstek směřující přímo do centra města zatím ještě dobudován není).

Za využívání knihovny nejsou vyžadovány žádné poplatky, resp. platí se pouze poplatek za rezervaci (1,25 eur) a pokuty za pozdní vrácení dokumentů (ve výši 30 centů za den). De Krook má ve svém fondu cca 600 tisíc knihovních jednotek a může se pochlubit počtem cca 65 až 70 tisíc uživatelů.

V budově se nachází cca 65 obrazovek, k jejichž provozu je používán jeden systém. Knihovna je vybavena i řadou dalších technologií, mj. půjčovacími automaty a především dopravníkem a třídičkou, které knihovníkům usnadňují vrácení dokumentů zpět na regály (knihovníci provádějí pouze přesun dokumentů z prostoru dopravníku do regálů, přičemž dokumenty si z dopravníku vyzvedávají již ve správném pořadí podle jejich umístění). Pořízení dopravníku znamenalo investici cca 1,5 milionu eur, zanedbatelné nejsou ani náklady na servis. Podobný dopravník využívá amsterdamská veřejná knihovna - vzhledem k tomu, že každá budova vypadá jinak, je dopravník vždy vyráběn přímo na míru.

V knihovně jsou výrazně preferovány bezhotovostní platby (u knihovníků lze platit pouze bezhotovostně; kdo chce platit hotově, musí k tomu využít automat). Kromě tištěných knih nabízí knihovna také např. cca 52 tisíc CD a osm tisíc DVD, zájem o půjčování těchto nosičů však klesá.

Knihovna rovněž vytváří aplikace pro mobilní telefony a tablety, např. jedna z takových aplikací je

určena pro dětské čtenáře a je plánováno její sdílení i s dalšími vlámskými knihovnami (aplikace je v holandštině). V knihovně nechybí ani vybavení pro 3D tisk.

Celkem má gentská městská knihovna patnáct poboček. Celá knihovna má k dispozici 120 přepočtených úvazků.

[21]

Městská knihovna Gent

[22]

V gentské knihovně nechybí ani klavír

Městská knihovna Roeselare

[Městská knihovna Roeselare](#) [23] vlastně v pojetí místních není knihovnou, ale znalostním centrem. Budova, ve které knihovna sídlí a pro kterou je používáno označení ARhus, původně sloužila jako banka (v bance nechyběla ani vitrážová okna, která jsou jako připomínka původního účelu budovy působivě – v podobě ozdobných sloupků – začleněna do interiéru knihovny). Otevřena (jako knihovna) byla v roce 2014.

Ve městě Roeselare žije kolem 60 tisíc obyvatel, je pro něj charakteristická nízká nezaměstnanost a velmi podstatnou roli hraje potravinářský průmysl. Knihovna se může pochlubit cca 15 600 uživateli, počet návštěvníků (v hlavní budově knihovny) za den dosahuje tisíce.

Knihovnou nás provázel její ředitel, který není původem knihovnik (dříve pracoval jako systémový analytik, vystudoval však umění a archeologii). Na úvod si připravil přednášku, ve které nezapřel své vzdělání – připomněl minulost knihoven (od Eukleida, který pracoval v Alexandrijské knihovně jako středisku vzdělanosti, až po Belgičana Paula Otleta, jehož z dnešního pohledu můžeme označit za otce „papírového internetu“). Podtrhl také důležitost důvěryhodnosti knihovny a její blízkosti (přístup k poznání má umožňovat každému). V současné době by se knihovna měla zaměřovat na rozvoj gramotnosti v nejširším smyslu, resp. různých gramotností.

O tom, že roeselarská knihovna prochází neustálými proměnami, aby co nejlépe sloužila občanům města, svědčí to, že v době naší návštěvy (tedy cca čtyři roky po otevření) bylo přebudovááno jedno z pater knihovny, kde byla předtím umístěna studovna a kavárna. Po přestavbě v něm vznikne otevřený prostor pro pořádání rautů (ty umožňují dobře navazovat kontakty) a vystoupení, ale i pro ukázkové vaření (show cooking). Knihovna spolupracuje také s řadou odborníků (i dobrovolníci, kteří s knihovnou spolupracují, by měli být především odborníky v nějaké oblasti) a rozvíjí partnerství s místními firmami – naplňuje tím své poslání propojovat lidi. Účastní se také různých projektů i na

mezinárodní úrovni – jedním z nich je [projekt zaměřený na integraci uprchlíků](#) [24].

Pokud se týká personálního obsazení knihovny, celkový počet přepočtených úvazků dosahuje čísla 44. Knihovna má otevřeno 55 hodin týdně; kromě hlavní budovy, kterou jsme navštívili, má ještě tři pobočky. Celkem se v knihovně koná kolem 500 akcí ročně, přičemž cca 200 z nich je realizováno mimo otevírací hodiny knihovny.

[25]

Městská knihovna Roeselare

[26]

Ukázka grafického prvku z interiéru

Městská knihovna Bruggy

V Bruggách jsme nejprve navštívili jednu z menších poboček knihovny a poté hlavní budovu.

[Pobočkou Městské knihovny Bruggy v Sint-Andries](#) [27] (Bibliotheek Sint-Andries) nás provedla její vedoucí. Pobočka obsluhuje populaci kolem dvaceti tisíc obyvatel. Knihovna má přibližně čtyři tisíce uživatelů, roční počet výpůjček dosahuje 85 tisíc. V letech 2013 až 2015 proběhla renovace knihovny. Při stěhování byla knihovna zavřena na pouhé dva týdny (k dočasnému uložení knihovního fondu posloužil místní již nepoužívaný kostel). Díky renovaci získala knihovna třikrát více užité plochy a počet výpůjček vzrostl cca o třetinu. Budova disponuje velkými okny (včetně střešních), chybí v ní však klimatizace.

[28]

Městská knihovna Bruggy - pobočka v Sint-Andries

[29]

Renovace přinesla do knihovny více světla

[Městskou knihovnu Bruggy](#) [30] (Openbare Bibliotheek Brugge) tvoří celkem třináct knihoven – kromě zmíněné pobočky v Sint-Andries jsme navštívili i hlavní budovu knihovny v centru města. Tou nás provedl ředitel Městské knihovny Bruggy. Jako instituce se může pochlubit více než 250letou historií a disponuje i historickými fondy. Díky svým historickým fondům spolupracují například s univerzitami v Gentu a Lovani. S historickými fondy také (kupříkladu v zábavné podobě hry) aktivně seznamují své uživatele. Zdigitalizovali rovněž přes 400 tisíc stran místních historických novin.

Celkem (včetně poboček) obsluhuje cca 120 tisíc obyvatel, uživatelů má 30 tisíc. Součástí knihovní sítě jsou i věžeňská a plážová knihovna (ta funguje pouze v letních měsících). Jako čtenářský průkaz je využíván občanský průkaz, který Belgičanům zároveň [do řady zemí slouží jako pas](#) [31].

Údaje o využitelnosti knihovního fondu využívají jako podklad pro budování fondu. Velkou pozornost v knihovně věnují dětským čtenářům, všech třináct poboček spolupracuje se školami. Vydávají také brožury s doporučenou četbou, které poskytují školám. Používají i řadu technologií, např. dotykový stůl s hrou v době naší návštěvy sloužil jako pozvánka na právě probíhající výstavu.

V knihovně pracuje cca 80 zaměstnanců (ne všichni však na plný úvazek, počet přepočtených úvazků je 67). V roce 2010 prošla knihovna renovací, v budově jinak působí již od roku 1986.

[32]

Městská knihovna Bruggy – hlavní budova

[33]

Z dětského oddělení

Městská knihovna Kolín nad Rýnem

Hlavní budovou [Městské knihovny Kolín nad Rýnem](#) [34] (Stadtbibliothek Köln) nás provedli zástupci ředitelky knihovny Hannelore Vogt, které je v českém knihovnickém prostředí dobře známa (zúčastnila se např. konference [Knihovny současnosti 2009](#) [35]) a od níž nám vyřídili pozdrav.

Knihovna v budově působí od roku 1979 – nepřekvapí proto, že je plánována její renovace, která by měla probíhat za provozu a měla by být dokončena do roku 2023. Cílem renovace je získat více prostoru pro uživatele (a zmenšit prostor pro regály).

Kromě hlavní budovy (kde je mimochodem za sklem umístěna i pracovna kolínského rodáka Heinricha Bölla) je součástí knihovny ještě jedenáct klasických poboček, dvě minipobočky ve veřejném parku (ty umožňují půjčování bez průkazky) a bibliobus. Knihovní síť obsluhuje populaci o velikosti jednoho milionu obyvatel, uživatelů má kolem sta tisíc.

Pro kolínskou knihovnu je charakteristická neustálá snaha o inovace. Byť je organizačně rozdělena na oddělení, existuje v ní zároveň řada týmů, jejichž členy jsou pracovníci různých oddělení. V knihovně funguje tzv. tvůrčí prostor (makerspace), nechybí ani koutek s virtuální realitou. Kolínská knihovna byla mimochodem vůbec první německou knihovnou, která svým uživatelům nabídla možnost 3D tisku. Pro uživatele nabízejí i možnost programování (humanoidního robota nebo kupříkladu aplikací).

Velkou pozornost věnuje kolínská knihovna dětem – při čtení je někdy přítomen i pes (zjistili, že je-li přítomen pes, děti čtou lépe), navíc každé dítě v Kolíně nad Rýnem má od začátku školní docházky průkazku do knihovny. Standardní roční poplatek je ve výši 38 eur, pro uživatele do 18 let je poplatek nulový a jsou nabízeny i další slevy, např. studenti platí pouze 28 eur.

V knihovně pracuje přes 200 zaměstnanců, kromě toho spolupracuje s cca 150 dobrovolníky (na jejich získávání spolupracují s kolínskou agenturou pro dobrovolníky). Nabízejí také řadu služeb pro uprchlíky (včetně služeb zaměřených na jazyk). Tzv. místnost pro uprchlíky, která byla zřízena před třemi lety, je provozována čistě v režii dobrovolníků.

[36]

Městská knihovna Kolín nad Rýnem

[37]

Praktická ukázka virtuální reality

Závěrem

Lze konstatovat, že všechny navštívené knihovny se výrazně zaměřují na svou komunitní roli – ubývá v nich prostoru pro regály, naopak přibývá prostoru pro uživatele a nejrůznější aktivity. Samozřejmostí je spolupráce s dobrovolníky a s řadou partnerů (včetně zahraničních). Obvyklé je také samoobslužné půjčování a vracení a u větších knihoven také využívání třídiček a dopravníků (buť na druhou stranu knihovny mnohdy zaznamenávají pokles počtu výpůjček – nejenom nosičů typu CD).

Na úplný závěr se sluší poděkovat organizátorům studijní cesty, tedy především Mgr. Romanu Giebischovi, Ph.D., předsedovi SKIP, PhDr. Zuzaně Hájkové, člence předsednictva SKIP, a RSDr. Zdeňku Matušíkovi, předsedovi Komise pro zahraniční styky.

Autorkou fotografií je Linda Jansová z Národní knihovny ČR. Úplná fotogalerie je k dispozici na [Facebooku](#) [38].

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4/studijni-zajezd-skip-do-belgickych-nemeckych>

Odkazy

[1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4/studijni-zajezd-skip-do-belgickych-nemeckych>

[2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/jansova-linda>

- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/atlas-knihoven>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/belgie>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/budovy-knihoven>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knihovnictvi-v-zahranici>
- [8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/nemecko>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/zajezdy>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/odborne-sekce/komise-pro-zahranicni-styky>
- [11] https://www.frankfurt.de/sixcms/detail.php?id=2962&_ffmpar%5B_id_inhalt%5D=2374561
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova1.jpg>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova2.jpg>
- [14] <http://zoersel.bibliotheek.be/>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova4.jpg>
- [16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova3.jpg>
- [17] <https://www.permeke.org/>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova5.jpg>
- [19] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova6.jpg>
- [20] <https://dekrook.be/>
- [21] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova8.jpg>
- [22] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova7.jpg>
- [23] <https://www.arhus.be/home/>
- [24] <https://www.interreg2seas.eu/nl/siree>
- [25] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova9.jpg>
- [26] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova10.jpg>
- [27] <https://www.brugge.be/bibliotheek-sint-andries>
- [28] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova11.jpg>
- [29] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova12.jpg>
- [30] <https://www.brugge.be/bibliotheek>
- [31] https://en.wikipedia.org/wiki/Belgian_national_identity_card
- [32] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova13.jpg>
- [33] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova14.jpg>
- [34] <https://www.stadt-koeln.de/leben-in-koeln/stadtbibliothek/>
- [35] <http://sdruk.mlp.cz/data/xinha/sdruk/2009-0-009.pdf>
- [36] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova16.jpg>
- [37] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/459/jansova15.jpg>
- [38] [https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10155816596564071.1073741835.574344070∓type=1&l=3a095c7648](https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10155816596564071.1073741835.574344070&type=1&l=3a095c7648)